

Előfizetési árak:

Félsz. évre	6	frt	—	kr.
Élve	3	»	—	»
Negyedévre	1	»	50	»
Egy óra	—	»	50	»
Egyes szám ára	8	kr.		

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

(Nádasy-féle ház)

hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Köszl János (fő-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Munkás és munkaadó.

A koronként előforduló munkás sztrájkok indító okainak tanulmányozása bő anyagot szolgáltat arra, hogy ezzel egy kissé foglalkozzunk.

A legtöbb munkabeszüntetés (strike) a munkabér fölemelésének követelésén és a munkaidő leszállításán alapszik. Senki sem vonhatja kétségbe a munkás azon jogát, hogy munkájának értékét az idő és körülmények szerint önmaga határozhassa meg; de viszont ép úgy nem vonhatja senki kétségbe azt sem, hogy a munkaadónak is teljes joga van, az általa a munkások által előállítandó dolog értéke és jövedelmezhetősége arányában a fizetendő munkabért megállapítani.

De soha sem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy míg a munkás csak a munka sikeresítéséhez szükséges képzettségnek értékesítését és elhasznált idejét veheti számításba, addig a munkaadónak a gyárba, anyagok beszerzésébe, előállítási eszközökbe stb. befektetett nagyszögű tőkéjének kamatai, a felelőssége, fáradsága és szintén elhasznált ideje, úgy a munkabéreken kívül még kapcsolatos számos magán és közügyi kiadásai és költségei is kell hogy figyelembe és számításba véssenek, a munkások által előállított tárgyból vagy dologból nyerhető haszonnal szemben.

Nagyon téves és helytelen tehát a munkaadóval szemben csak azt venni figyelembe, hogy mennyit fizet a munkásnak a

munkáért és hogy mily áron értékesíti az ez által előállított munkát, különösen számításba veendő úgy a munkás, mint a munkaadó által, a munkába befektetett valódi érték.

A felek kölcsönös joga, a munkabér és foglalkozás minőségét illető egyezményben, terjedjen az darab vagy napszámra és naponként 10 óra vagy kevesebb időtartamra, ép úgy meg van állapítva, mint bármely más jognak, melyet az állam alkotmánya és törvényei mellett élvezünk. Oly jog ez tehát, mely minden polgárnak a tulajdona, legyen az gyáros, tőkepenzes vagy munkás és az államnak nyílt kötelessége őket e jogaik élvezetében védelmezni.

Minden oly esetben tehát, hol a munkás a munkaadónak szorult helyzetét, vagy kifelé vállalt szerződés szerű kötelezettségét saját külön előnyére kizsákmányolni, vagy éppen munkabeszüntetés által kiereszkeszteni törekszik, jogtalanságot, visszaélést követ el, osztzkodási vágy és szocialisztikus irány gyökeredzett meg az ily munkás lelkiületében. Ezeket védelmezni vagy támogatni sem a társadalom sem az állam nem fogja soha. Különben is a törekvő, szorgalmas és az emberi társadalomra nézve hasznos munkás sohasem fogja munkaadójának, mint embertársának és kenyéradójának megszorult vagy szerződésileg kötelezett helyzetét saját külön előnyére kizsákmányolni, mert aki ekként embertársát támadja meg, az nemcsak bünt követ el az isteni és emberi törvé-

nyek ellen, hanem megsemmisíti az emberi társadalomtól igényelhető tiszteletet és becsületet is.

Az ennélfogva kétségbe esésbe kergett tömeg mint a francia lázadás idejében, fölkelte a részvétet, de nem szánakozhatunk oly emberek fölött, a kik dacára hogy magas munkabért élveznek, mégis megszegik a törvényt és kényszerítő eszközökhez és erőszakoskodáshoz nyulnak, képzelte jogaik védelmében. Nem száraz ajkáról kenyérért való segélykiáltás az ilyen. hanem némely emberek azon vakmerősége, hogy minden illetékesség nélkül, másokat jogaik élvezetében ellenőrizzenek.

Ha elfogadnánk azon tant, hogy az alkalmazott a munkaadójára ráparancsolhatja alkalmaztatásának föltételeit, és ha a munkaadó visszautasítja e föltételeket, a munkásoknak jogukban lenne a munkaadó birtokait elfoglalni és másokat, kik ott dolgozni akarnak, elkergetni, akkor a tökéletes anarchia fálna föl bennünket és a társadalmi rend egyszerre fölbomlanék.

De nem kisebb jogtalanságot és visszaélést követ el azon munkaadó is, aki a munkással a munkabér és foglalkozás minőségét, vagy a munkaidő meghatározását illető egyezményt egyoldalulag és legtöbbször csak azért szegi meg, hogy saját céljaira az előbbinél nagyobb nyereséget biztosítson és hogy ezáltal a munkást létfontartására keresményéhez képest tett számításában megzavarja és ennek igen gyakran oly nehéz munkával kidermelt filléreiből csak egy részt is magának

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Az én árnyékomról.

Igazán nem tudok róla, hogy én valami országos nagyság lennék, sőt ismerőseim határozottan állítják, hogy nem is foroghatnék ilyes veszélyben, és mégis — már nekem is van bámulóm! Bámulóm, a ki minden tettemet tátott szájjal fogadja, planétám, a ki mindig körülöttem forog, árnyékom, a ki örökké a sarkom után jár.

Titokzatos egyéniség; de annyit már ki tudtam venni belőle, hogy nem minden önzés nélkül esküdt föl az én bámulómmá: magát is sokra tartja, s viszonzásul elvárja, hogy én is kellő bámulattal adózzam ő iránta.

Mindenesetre szellemes rendszer: addig bámulni egymást, míg másoknak is föltűnik, s ők is kezdik csodálni a mi rendkívüli talentumunkat. Ajánlom figyelmébe föltűnni vágyó fiatal zseniknek.

A kölcsönös bámulatnak alaptörvénye, hogy némi homályos sejtelemmel birjunk arról, hogy mit is bámulunk mi voltaképen egymásban,

micsoda nagy tulajdonságok előtt hajtjuk meg bódolva egymásnak fejünket?

Ehhez az első lépés az, hogy megismerkedjünk, a szokásos sablonok szerint.

— Karika Károly, napidijas.

— Görgői Gergely, rőfűskereskedő.

Mély bók mindkét részről, s konstatació, hogy végtelenül örvendünk a szerencsének.

Azután, hogy egy kicsit udvarias legyek, jónak láttam megköczkáztatni egy föllentést:

— Ugy-e bár kegyed az, kedves Görgői úr, a kinek a kereskedelem terén szerzett kiváló érdemeiről annyit beszéltek minapában a lapok?

A rőfűs-kereskedő kissé megzavarodott, mert ő aligha emlékezett azokra a kiváló érdemeire:

— Igen . . . azaz . . . de mégis, igen, én vagyok az.

Azután egy meglepő fordulattal imigyen folytatta:

— És ha nem csalódom, ön az, tisztelt Karika úr, a ki a napi-dijasok országos mozgalmának élén áll? Igen, az arczképére is emlékszem, mostanában hozta egy hetilap.

Most rajtam lett volna a sor megzavarodni, mert arról a bizonyos országos mozgalmról

magam tudtam legkevesebbet; hanem azért nyájas arczot vágtam s nagyon örvendtem, hogy Görgői úr ilyen csekélységekre is kiterjeszti a figyelmét.

Evvel aztán meg volt vetve alapja a kölcsönös bámulatnak. Ez a két udvarias hazugság titkos szövetségesekké tett bennünket; a kik a bemutatásnál ott voltak, mindjárt kerekre nyitott szemekkel bámultak, hogy milyen rendkívüli nagyságokat födöztünk mi föl egymásban.

És mi iparkodtunk ezt a bámulatot még fokozni, mikor én az időjárásról beszéltem s elmondtam, hogy az Isten csak azért találta ki ezt a rettenetes hideget, hogy a fakeskedőknek jó esztendőtt szerezzen, akkor az én árnyékom odafordult a szomszédjához:

— Milyen szellemes ember! Igazi élvezet a társaságban lenni!

Én ezt meghallottam, s épen azért, mikor a rőfűskereskedő egy uraságtól levett régi viczet melegeit föl az ő anyósáról, én nevettem neki legnagyobbat és siettem kijelenteni, hogy ilyen eredeti ötletet régen hallottam.

És ez így ment egész este; egészen tűzbe jöttünk mind a ketten, s a vacsoráról mindenki avval a benyomással távozott, hogy ma a világ két legzseniálisabb emberével volt együtt.

visszatarthasson. Az ily munkaadó a társadalmi rendnek és az emberi békés együttélésének ép oly veszélye, mint a képzel jogokat erőszakosan követelő munkás.

Zalavármegye az egyházpoltikai programról. Zalavármegye a legközelebb tartott közgyűlésén tárgyalás alá vette az egyházpoltikai kérdést; több indítványt adott be, melyek mindegyike helyesli a polgári házasságnak, a zsidó vallás recepcziójának, a polgári anyakönyvvezetésnek és az általános vallásszabadságnak mielőbbvaló törvénybe iktatását. Svastits főispán felszólalására az lett határozat, hogy Deák Ferencz vármegyéjének közönsége nem szavaz bizalmat, hanem elvárja, hogy a kormány programjába vett egyházpoltikai kérdéseket az állam érdekeinek szemmeltartásával s a kath. egyház dogmáinak és érdekeinek sérelme nélkül oldja meg. E szerint a bizalmat eddig két vármegye: Győr és Zala nem szavazták meg a kormánynak egyházpoltikai programjáért.

Uj mellékjövedelem a tanítók számára.

Nagyobb híóniát szándékkal se süthettek volna ki, mint amilyent a miniszterileg dotált „Néptanítók Lapja“ fejtett ki bámulatos naivságában. Ez a lap egy cikkelyt közöl, melyben a néptanítók anyagi helyzetének javításában mint fölfedező szerepel. A nevezetes cikkely így indul:

Lepke-vadászat.

„Sokszor, sokan foglalkoztak már a néptanítók anyagi helyzetének ügyével... Meghányták vetették, hegyéről-tövére, hogy mint lehetne a néptanítóknak mellékjövedelmet csinálni. Ajánlották a méhtenyésztést, selyemhernyótenyésztést, a gyógynövények gyűjtését... stb.

En ezennel lepkegyűjtéssel akarom fölhívni t. kartársaim figyelmét.

Ha akarunk valamit, dolgozni kell érte s az általam ajánlott foglalkozás igen könnyű, mulatságos, egészséges és hasznos hoz.

Menjünk hát vadászni!...

A fegyverről azonban ne feledkezünk meg.

Nem puska kell ám nekünk, — hisz az költséges lenne, hanem egy kőralakban meghajlitott sodrony, melyre finom reczeszövetből (tüll) hosszas zacskót varrunk, mit ráerősítvén egy méter hosszú pálczára: készen van a lepke háló.

Másnap még az ágyamban hevertem úgy tíz óra felé, s épen fölcsúsztam magamban az időt, hogy féltizenegyik a jobb felemlen fekszem, azontúl tizenegyig a balon, mikor kopogás vert föl.

Kellettlenül nyitottam ki az ajtót: az én árnyékom volt a csendháborító. Beeresztettem.

Ő leült egy kopott székre, én visszafeküdtem az ágyamba.

Ennél többet csak nem kívánhat tőlem egy ember, a ki az én zsenialitásom bámulója?

Néma áhitattal nézte a butorzatot, az egyszerű vaságyat, fejem fölött Garibaldi képét, asztalom fölött Bem tábornokot: úgy látszik, ez is nagyon imponált neki, s még jobban meggyőzte az én szellemi fensőbbiségemről.

Végre megszólalt. Bocsánatkérésen kezdte, avval is végezte; a kettő közt egy hosszú lére eresztett kérdés volt, hogy én, mint országos nevű ember protegáljam be az ücsét valami hivatalba.

Uram Isten, én dugjam be valahova, mikor magam is alig lézengek a diurnumomból s a hivatalszolgán kívül az egész államgépezetben nincs bizalmas ismerősöm?

Hanem azért nagy kegyesen megigérttem,

Vigyünk magunkkal több darab (vastagabb-vékonyabb) gömböstűt. Nem árt, ha egy kis papírból készült doboz is van velünk. Ha így felszerelve künn vagyunk a szabadban, hozzáfoghatunk a vadászathoz. Ime ott repül felénk egy szép lepke! Rajta! Lessük meg, hogy hova szállt! Na most szép csendesen oda megyünk s belemerítjük a lepkét a hálóba. (Röptében is el lehet fogni a lepkét, csak hogy ez egy kissé fárasztó.) Most szép óvatosan kivesszük a lepkét, vigyázva, hogy semmi része se törjék meg, sem pedig a szárnyaknak zománca, u. n. himpora le ne menjen.

Vegyük elő a megfelelő gömböstűt és szurjuk keresztül a lepke torán úgy, hogy az a közepén legyen.

A megfogott lepkét a gömböstű segítségével helyezzük el a papirdobozba, — vagy ha ez nincs, szükség esetén kalapunk tetejére is felszurhatjuk őket.

Igy folyik a cikkely tovább. A tanítók tehát menjenek lepkét fogni, hogy pénzt szerezzenek. És ezeket a miniszter protekciója alatt álló félhivatalos tanügyi lap épp akkor ereszt meg, mikor a képviselőházban a kormány leszavaztatta a tanítók anyagi helyzetén javítani akaró javaslatokat, s azt mondta az esdeklő tanítóságnak: „Nem adok több fizetést!“ S ezzel a cikkely mintegy hozzá teszi még: „Ha nem elég a 300 frtos minimum, menj, fogj pilléket s add el, abból csinálhatsz pénzt!“

A nyári hónapokban ennél fogva póttanfolyamok lesznek föllállítva, hol a leleményes szerkesztő szakszerű vezetése mellett szakszerű lepke vadászati fog tartatni. Főlöskéges most más uton a tanítók nyomoruságos anyagi helyzetén javítani. „Röptében is el lehet fogni a lepkét, csak hogy ez kissé fárasztó“ mondja a derék szerkesztő ur megjegyzésként.

Bizony fárasztó, mindenesetre fárasztóbb munka, mint a „Néptanítók Lapja“-t ilyen ostoba cikkelyekkel kitölteni. Abban igaza van, hogy a munka nem szégyen, de az már szégyen, ha egy lap, melynek az országban az első helyet kellene a tanügy terén elfoglalnia, arra utasítja a tanítót, hogy javítsa anyagi helyzetét a lepkefogdosással. Ha minden tanító szerez magának az iskola céljaira jóra való lepkegyűteményt, az helyes, de az üzletszerűen rendezett lepkekereskedés hasonlít a pióca fogdosáshoz, amit szintén ajánlottak a tanítóknak mellékjövedelemként. Az ember t. i. egyszerűen lábát lóggatja a vízbe s a pióczák rárakódnak. Ez a jövedelmi forrás sem rossz, csak az a baj, hogy nincs mindenhol víz, s ha van, nincs

hogy megteszek minden lehetőt, s az illetékes köröknél érvényesíteni fogom befolyásomat.

Az én árnyékom hálálkodni kezdett, elül és hátul persze bocsánatkéréssel szegélyezve; aztán nagy nehezen kibotorkált.

Jól emlékszem, a bal felemlen folytattam az alvást.

Pár hét múlva megint jön az én bámulóm, egy nyurga, hirtelenszöke embert vonzólva maga után.

— Köszönöm, köszönöm! kiáltott mind egyik meghatottan, a mint beléptek szobámba.

— De mit köszönnek, az Istenért? Hiszen azt a másik urat én nem is ismerem!

— Ez az én unokaöcsém, felel, az én árnyékom, a kit szíves pártfogásába méltóztatott venni.

— Igen, én vagyok az, szólalt meg most a másik. Én vagyok Görgői Ignác, ezelőtt munkanélküli proletár, most VI.-od osztályu adótiszt: és ezt mind önnek köszönhetem! Nagyságodnak becses pártfogása (Ejh, hát már nagyságos ur vagyok?) szerzett meg számomra mindent. Köszönöm, még egyszer köszönöm!

— Köszönöm, köszönöm! kontrázott az én árnyékom is.

benne pióca, de ha pióca is volna, nem akadt olyan bolond tanító, ki bele lógassa a lábát a pióczás vízbe azért, hogy a lába szárára csimpaszkodó pióczákkal kereskedést üzzön.

Szomorú a néptanítók helyzete Magyarországon, ha anyagi helyzetük javításának kérdésénél illetékes faktorok ilyen megszegyenítő helyet jelölnek ki, mely minden komolyan gondolkodó egyén előtt nevetségesnek fog föltűnni.

Nem volna jobb a tanítóképző intézetek mellé színészeti tanfolyamot berendezni, hol a tanítójelölt a színészeti pályára is készülhetne? Oly községekben, hol több tanító és tanítónő működik, lehetne állandó színház berendezni. Nappal tanítanak, a pihenő közöket lehetne kosárfonással, vagy kalapfonással kitölteni, szórakozásul pióczákat és lepkéket fogdosni s este a színházban lépnének fel. Ahol pedig egy tanítónál több nincs, ott a tanító monológokat adna elő a falu véneinek és reczitálna a Sekszpiórt. Vakációban vendégszerepelni fognak s ha ki-írnak egy-egy tanítói állásra pályázatot, majd kiteszik, hogy jó apa-színész vagy hősszerelmes esetleg egy naiva vagy jó énekes nő bír előnyrel a pályázatnál. Tanítói fizetése leend 600 korona, színészeti mellékjövedelme 800 korona s ha az illető a lepke-vadászati tanfolyamot is elvégezte és képesítve van rá, szerezhethet magának — attól függ ki milyen — szintén néhány száz koronát, ha lepkékre vadász. Valóban csodálatos, hogy a tanítók, kiknek ily sok oldalról kínálkozik jövedelmi forrás, nagyobb fizetésért sopánkodnak. Minek is? Mikor megtanul székot, kosarat és szalmakalapot fonni, ürgét önteni, könyvkötészetet, fafaragást, piócafogdosást és lepke vadászatot.

Hirek.

— (Troll Ferencz, a jótékony adakozó.) Holnap mondja arany miséjét Troll Ferencz papai praelatus, pécs-egyházmegyei kanonok. A papi talárban elviselt ötven esztendőhöz sok fölemlítésre méltó momentum fűződik, sok jótékony tettnek hálát keltő emléke, mely Troll Ferencznek majd egész papi életét kísérté az aranymiséig. Ő, aki mint szegény diák mások kegyelemkenyerén élt, mikor a kanonoki székkal vagyonhoz is jutott, hasonlóképen istápolta a gyengéket. Jótékonyágáról tanuskodnak bőkezű alapítványai. Még 1878-ban 20.000 forint tett le a szegény vagy beteg papok számára, amihez később még 2700 forint csatolt; 1880-ban ugyancsak 20.000 forint alapítványt tett, melynek kamataiból az egyházmegye 22 dicséretesen

Ugyan egész ártatlannak éreztem magamat a fiatal ember kinevezésében, s megvoltam győződve róla, hogy a véletlennek ez az ur többet köszönhet, mint nekem, hanem azért komoly képpel válaszoltam:

— Oh kérem, csak semmi köszönet! Én csak érdemeseket szoktam pártfogolni, azoknak pedig nincs miért hálálkodniok. Nagyon örülök fiatal barátom, hogy végre hivatalhoz jutott, de ismétlem, én nem tartok köszönetre igényt a pártfogásomért.

Aztán egy leereszkedő mosolylyal elbocsátottam őket.

Azóta mindegyik megsüvegel; ismerőseik (pedig mennyi ismerősök van!) titkos áhitattal néznek föl rám; azóta nap-nap után kapok levelet, a miben ez és ez protekcióért esedezik.

Az én árnyékom pedig büszke rá, hogy barátságommal dicsekedhetik, még büszkébb arra, hogy ő fedezte föl a bennem lappangó rendkívüli zsenit.

Büszke is lehet rá, mert olyan fölfedezést tett, a mit magam hittem legkevésbé s még ma se hiszek.

Indigó-pinty.

működő tanítója évenként 50 frt jutalomban részesül; 1885-ben 10.000 frtot adott a lapáncsai és nagyvejei plébánia, majd később szintén 10.000 frtot másik két szegényebb plébánia javadalmának segélyezésére; a Péterfillér-alapra hasonlóképen 10.000 frtot adott; az idén arany miséje emlékeztetere megint 20.000 frtos alapítványt tett — mint megírtuk — az egyházmegye esperesei javára, hogy azok ez összeg kamataiból a kerületük látogatásakor fölmerülő, gyakran elviselhetetlen költségeikért kárpótlást kapjanak, s ez által ösztönözve legyenek, hogy kerületeiket minél buzgóbban járják be. Egész sereg templomot renováltatott a saját költségén, szülőföldjének, Hajós községnek templomát nagy költséggel diszittette föl, Mátyásokon, hol mint kegyúr gyakorolja jogait, lépten-nyomon találkozzunk jótévi kezének alkotásaival. Kisebb alapítványainak és adományainak se szeri se száma. Pécsnek valamennyi köztintézetéhez tetemes összegekkel járult, s nincs egyetlen jótékony-célú középületünk se, amelynek alapkövéhez Troll ne tett volna le nemes adományt. Jó szívet két művész-csemetével is érezte mint a művészetekért lelkesülni tudó mecénás. A magyar szobrászat neki köszöni a pályája kezdetén oly szépen indult s azóta elismert névre szert tett Kiss Györgyöt; hasonlóképen Graits Endrét, a szorgalmas templomfestőt is ő gyámolította. Nemesak pártolja a művészetet, hanem egyik ágát, a költészetet, műveli is. Egyházi ünnepek alkalmából, vagy ahányszor itt járt a király, meg-megcsendült lantján egy-egy klasszikus szépségű latin poéma, melyekért az Arcadia Romana és az Académia Tiberiana tagjává választotta. Érdemei elismerésül XIII. Leo pápa udvari főpapjává, apostoli protonotáriussá tette s az általa alapított „Pro ecclesia et pontifice” érdemrend kommandatúrájával ékesítette föl. A magyar király előbb éneklő kanonokká, majd sárvári apátá nevezte ki s a vaskorona rend harmadik osztályu lovagkeresztjével tüntette ki. Holnapi aranymiséjén az egész egyházmegyeből keresik föl üdvözlő, a központi papság tiszteleg nála, a szegszárd-kerületi papság és római katolikus tanítóság pedig Péchy József tolnai prépost-plébános vezetése alatt küldöttséggel jelenik meg a jubilálónál, kinek gyönyörű kivitelű albumban üdvözlő iratot nyújtanak át.

— **(Monstre zenés-mise.)** A magyarországi tűzkárosultak javára e hó 14-edikén, jövő vasárnapon délelőtt 11 órakor, a Lyceum-templom ajtajánál persely lesz fölállítva, s ez alkalommal a 11 órai mise alatt műkedvelőkből alakult ének- és zenekar, összesen 45 közreműködő, Hölzl S. Ferencz néhai pécsi székes-egyházi karnagy Es dur miséjét adja elő. Közreműködnek pedig: Bors Emil dr. mint karnagy, Baudisz Helén k. a. (alt), Denkné Vizkeleti Fennena (soprán), Egry Béláné (alt), Girardi Józsefné (alt), Kocsis Etel (szoprán), Schneider Istvánné (soprán), Thaler Gusztávné (soprán) ur ölgyek; Eckhardt Antal (orgona), Ehr Ferencz (contrabass), Eufrát (tenor), Girardi József (I. hegedű), Girardi Rudolf (bass) Hillebrandt Ferencz (tenor), Haksch Lajos (tenor), Jilly Alajos (bass), Kossa Elemér (II. hegedű), Kossutány Ignác dr. (cello), Kraincz József (cello), Krudy István (viola), Löhr Vilmos (I. hegedű), Maletter László (I. hegedű), Mihailovics Emil (viola), Német Arthur (II. hegedű), Petz Antal (II. hegedű), Scseszka Venczel (II. hegedű), Schaurek Bódogdr (bass), Schmidt Adolf (I. hegedű), Reberics Imre (tenor), ifju Reberics Imre (bass), ifju Rippl (I. hegedű) Tichy Lajos (fuvola), Zoller Nándor (contrabass), és Corti gróf ezredes szíveségéből az 52. gyalogezred zenekarának 12 zenésze a fa és réz fuvó hangszerekre.

— **(Hymen.)** Kacs Kovics Jenő pécsi kereskedő eljegyezte Hamulyák Matta kisasszonyt (Daróczhalma). — Fürst Gyula, a Schapringер cég üzletvezetője e hó 14-én tartja esküvőjét Lieblich Emilia kisasszonnyal Bécsben.

— **(Hangverseny a tűzkárosultak javára.)** Az a jótékony-célú hangverseny, melyet a „Pécsi Dalárda” rendez Magyarország tűzkárosultjai javára, egyike lesz nemcsak a leglátogatottabbaknak, hanem a legfényesebbeknek is. Hogy a közönség mekkora érdeklődést tanúsít, azt a jegyek gyors szétkapkodása mutatja. Hogy milyen élvezet vár a közönségre, arra nézve egyelőre csak a vázlatos műsor adhat halvány tájékoztatást, de már ez is annyit mond, hogy előre elárulja az est művészeti becsét. Mindenek előtt hírül adjuk, hogy a hangverseny nem — mint tervezve volt — hétfőn, hanem Kúry Klára elfoglaltsága miatt szombaton, tehát e hó 13-án este lesz a Hattyuban. A műsort megnyitja a katonazenekar, melyet Corti gr. ezredes szíves készséggel díjtalanul engedett át a jótékony cél érdekében. Utána nyomban Kúry Klára énekel Ladányi Sárika zongora kísérete mellett, majd meg a Pécsi Dalárda ad elő egy férfikart. Negyedik számnak Hegedűs Hedvig és Margit zongorán, Preuss Adolf pedig harmoniumon játszanak az „Alvájárók”-ból egy részletet. Utánuk Kalmár Piroška a szintársulat tagja a „Nagy apó” címével monologot ad elő, melyet Kéry Gyula hírlapíró irt. Aztán Ladányi Sárika játszik zongorán, majd meg ifju Rieppl, a katonazenekar tagja s karmester fia, hegedű-szót ad elő zenekar-kísérettel. Ez után ismét Kúry Klára énekel, őt meg Hoffer Károly követi szintén solo-énekléssel, s végül a katonazenekar fejezi be a műsort valami ünnepi indulóval. A részletes műsort ma vagy holnap adja ki a rendezőség, amint Kúry Klárától és Ladányi Sárikatól megérkezik az előadandó számok czimjegyzéke. A hangversenyekre Valentin Ottó árusítja a jegyeket.

— **(A templom-perselyek a tűzkárosultak javára.)** A pécsi jótékony-nőegylet által folyó hó 7-én Veszprém városa, Zomba s több falu tűz károsultjai javára a római kath. templomok bejáratainál a választmányi tagok örködése s fölügyelete alatt fölállított könyörület-pénztáránál és pedig: a székes-egyházban 91 frt 65 kr; a belvárosi templomban 122 frt 01 kr; a szent Ágoston templomában 40 frt 73 kr; a szent Ferencz rendűek templomában 41 frt 80 kr; a Lyceumi templomban 40 frt; az Irgalmasok templomában 29 frt 13 kr; a Miasszonyunkról címzett női zárda templomában 23 frt 32 kr; összesen 388 frt 64 kr. gyűlt be: ezen eredmény bizonyítéka annak, hogy Pécs város nagy érd. közönsége szerencsétlenek segélyezésére mily nemes lelkűen s készséggel nyitja meg erszényét, s hogy a jóakarát és részvét a fillérekből mily tekintélyes összeget képes összehalmozni. A 6 frt 20 kr kiadás levonásával fent maradt segélyösszegnek a tűzkárosultak részére mily arányban leendő elosztása s szétküldése felett a nőegylet legközelebbi választmányi ülése fog intézkedni.

— **(Tűz Szent-Kuton.)** Pénteken éjjel a szent-kuti erdő irtásában az összehalmozott ölfá meggyúlt. A tűz vörvörös fénye Pécsig ellátszott s a városház tornyán állandóan figyeltek az égés lefolyását, hogy esetleg a tűz nagyobb terjedések a tűzoltóságot is kivonultassák. Erre azonban nem volt szükség, mert a tüzet csakhamar lokalizálta a szent-kuti lakosság.

— **(Hó és fagy májusban.)** Már az orgonavirágos május elején nem sok reménységgel teltünk el a május iránt, s amitől akkor tartottunk, be is következett. Hűvös nappalok, majdnem tagyasztó éjjelek folytak le eddig a nekítavaszkodott növényzet fölött, melyet itt-ott megcsipett a fagy, kárt tévén a gyümölcsösökben. Szombaton meg éppen hódara gyöngyözött alá a szürke égboltozatról s utána jéghideg eső, melyet aligha fogadott szívesen a gazdaközönség. A vidékről nagyon sok helyről kaptunk értesítést jelentékeny fagykarak fölől, így sásdi levelezőnk írja, hogy ott f. hó 6-án éjjel a hőmérő minus 2 fokra süllyedt, a virágpompában álló körte és almafák, úgy a kerti vetemények nagy része elfagyott; meglehetősen satnya lóherék dérről voltak bevonva.

— **(A tűzkárosultak érdekében.)** Vármegyénk alispánja rendeletet adott ki, melyben föl hívja a községek előjáróságait, hogy a tűzvész által sujtott és koldusbotra jutott veszprémi szerencsétlen honfitársaink segélyezésére a községi lakosoknál könyöradományokat gyűjtsenek.

— **(A kereskedelmi alkalmazottak pénztára.)** A pécsi kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyző pénztára vasárnap d. u. 2 órakor a kereskedő ifjak önképző egyesületének helyiségében alakuló közgyűlést tart, melyen ideiglenes igazgatóság jelentést tesz, az igazgatóságot, fölügyelő bizottságot s a választott bíróság tagjait megválasztják.

— **(Tűzes mennykő.)** Múlt csütörtökön délután egy óra tájban rövid ideig tartó villámlás, mennydörgés által kísért és jégesővel vegyest zivatar vonult el Mohács fölött. Mindjárt a zivatar kezdetén — egy órakor — a villám leütött Monigl Ede kéményseprő segéd házába, melynek nádteteje nyomban tüzet fogott és pillanat alatt lángban állott. A tüzet hamar eloltották. A nevezetes a dologban az, hogy tüzeset éppen szent Flórián napján és éppen akkor történt, midőn Monigl többi kéményseprő társával együtt védszentjük emlékét ünnepelte.

— **(A mohácsi csata halottainak hamvai.)** A Dályok-bodolyai utat Izsépfelé most építik ki s az ásátás közben egész határ koponya és egyéb emberi csont került fölszínre. E csontok minden valószínűség szerint az 1526-odiki ütközetekben elesetteknek maradványai. Ámbár nem Izsépfelé történt a döntő ütközet, mégis e helyen kisebb csatározások történtek. A csontokon kívül eddig még semmi egyéb nem került fölszínre, amiből azt következtetik, hogy a győzők a lemészárolt elefeket mindenükből kifosztották s mezitelenül hagyták ott. Egyéb-ként az a föltevés is valószínű, hogy abban az időben martalócok is jártak a török csapatok nyomában, s ezek fosztották ki a holtakat. A csontok eredetére nézve még az az eshetőség is állhat, hogy az említett utrész évszázadokkal ezelőtt temető volt, s ha mélyen ásnának, bizonyára napvilágra jönne néhány vasdarab vagy pénz, amiből biztosabban lehetne e csontok eredetére következtetni. Igen ám, csak hogy ehhez az általunk annyiszor szükségesnek jelzett régészeti egyesület kellene.

— **(Dajkaképző-intézet Szegszárdon.)** A dajkaképző-intézet ügyében Bati János szegszárdi jeles készségű kisdiednevelő kimerítő memorándumot nyújtott be a szegszárdi kir. tanfölügyelőhöz, ki azt terjedelmes véleményével együtt fölterjesztette a vallás és közoktatásügyi miniszterhez. A tervezett dajkaképző tanfolyam már e hóban megnyílik. A kurzus kétféle lesz, 6 hetes és 6 hónapos; a hat hetes kurzust végeztek a nyári-, a hat hónapos kurzust végeztek pedig az állandó menedékházakban nyernek alkalmazást. Az ilyen gyerekekre fölügyelő dadák kiképzése nem jelentéktelen dolog s nagyon ajánlatos, hogy ilyen intézet létesítéséről nálunk is gondoskodjanak.

— **(A község a tűzoltóságért.)** Példa-mutatásért közöljük vörösmarti levelezőnk következő sorait: „A vörösmarti községi képviselő-testület legutóbbi közgyűlésén szótöbbséggel elfogadták az itteni tűzoltó parancsnokság által benyújtott amaz indítványt, mely szerint az önkéntes tűzoltótestület főnnállhatásának biztosítása céljából a község lakosai egyenlő arányban járuljanak az egyleti vagyon gyarapításához. Minden családfő fizet évenként 50 krt, a szegényebbek 30-at; mely összeg behajtásáról a község gondoskodik. E határozat megerősítése természetesen a megyétől függ, mely bizonyosan szívesen adja jóváhagyását e helyes határozathoz.” Megemlíti levelezőnk, hogy németajku képviselők a javaslat ellen szavaztak, amivel csak újra kimutatták, a mik: önző svábjai Baranyának és az országnak, akik a közjóra minél kevesebbet, a maguk hasára ellenben annál többet adnak.

— **(Törvényjavaslat állatbiztosításról.)** A ragadós tüdőlob kiirtásáról szóló törvényjavaslat képviselőházi tárgyalásánál Bethlen András gróf földmívelésügyi miniszter kijelentette, hogy az állatbiztosítás kérdését tanulmánya tárgyává fogja tenni. Az óta a földmívelési minisztériumban már a törvényjavaslatot is kidolgozták, mely — mint a M. É. jelenti — a kötelező állatbiztosítást akarja életbe léptetni. A miniszter a javaslatot minden valószínűség szerint már az őszi ülészek elején fogja a képviselőház elé terjesztetni, előzőleg azonban szaktanácskozmányt fog egybehívni, hogy a kérdést alaposan megvitassa.

— **(Színházi műsor.)** Ma szerdán: „Könyvtárnok” Moser 4 föl. vigjátéka,

másodszor. Csütörtök: „Apja leánya“ Vidor Pál új népszinműve új dalokkal, 3. fől. először. A darabban közreműködnek: Dezséri, Peterdi, Polgár, Sárdi, Kalocsa Rózsa, Zombori Ilona, Bogáthyne, Kőművesné, Lévai S., Földvári, László. Péntek: Somogyi Károly szinigazgató föléptétül: „Vadorzók“ vigjáték 4 fől. A főszerepek Somogyi, Dezséri, Pethes, Kalmár Piroska, Szendrői Ella, R. Balog Etel, Sárdi, Balla, Polgár játszik. Szombaton: „Rip-Rip“ regényes operett 3 fől. Planquet Róberttől. A főszerepeket Földvári, Kocsis Etel, Kállai Lujza, Balla, Polgár, Perényi közt osztanak meg. Vasárnap: „Próba-házasság“ fővárosi életkép 3 fől. Gerő Károlytól. E darabot a vidéki közönség óhajára adja elő az igazg. A legközelebbi ujdonság: „Dolovai nábob leánya“ új szinmű 4 fől. először, Herczeg Ferencztől. Kalmár Piroska, R. Balog Etel, Peterdi, Balla, Pethes stb. játszik a főszerepeket. Előkészületen a következő darabok vannak: „Bőregér“ Strauss 3 fől. operettje; „Könyves Kálmán“ Jókai Mór 5 fől. történeti drámája; „Fanchon asszony leánya“ új francia operett. „Társaságból“ vigjáték.

— (Operaénekeseket keresnek.)

A m. kir. operaház énektanfolyamokat rendez hazai énekesek kiképzése végett, s a vidéken levő jó hanganyaggal bírók számára ösztöndíjas állomásokat rendszeresített. E végből Zichy Géza intendáns pénteken Pécsre is eljön, hogy a jelentkezőket próba alá vetvén, az alkalmakat kiszemelve, akiket állami ösztöndíjjal énekesekké képeznének a fővárosban. A hang-próba pénteken délután 4 órakor a belvárosi népiskola zenetermében lesz, ahol a jó hanggal megáldottak — férfiak úgy, mint nők — eljöhettek. Az intendáns a polgármesterhez intézett levelében a jelentkező hölgyeket arra kéri, hogy szülőikkel vagy gyámjaikkal jelenjenek meg.

— (Botrányos méltatlanság egy tanítóval) az, amiről ma hirt kaptunk, s ami megint egy adattal szaporítja azoknak az igazságtalanságoknak sorozatát, melyeket lapunkban eddig közöltünk. Az esetet következőkép írja le vörösmarti levelezőnk: A „Pécsi Figyelő“ egyik számában említve volt, hogy a petárdai tanító hosszas szolgálat után csak 238 frt nyugdíjat kapott. Bizony nagy méltatlanság ez! De hát ennél még talán nagyobb igazságtalanság amaz eset, hogy midőn a vörösmarti tanító néhány éve — körülbelül 40 évi sikeres működés után, megroncsolt egészsége miatt — nyugalomba vonult, tévedésből előbb lemondott, mintsem nyugdíjaztatását kérte volna, a legnagyobb utánjárás mellett sem kapott egy krajczárt sem; pedig oly szép eredményt mutatott föl hivataloskodásában, hogy nemcsak egyházi főnnyhatóságánál talált elismerést, hanem a megye pénzbeli jutalomban is részesítette jeles működéseért. És most a nyugdíjba pontosan befizetett pénzeiből semmit sem kap, még csak végkielégítésül sem. Nem fölháborító eljárás-e ez?

— (Szinatársulatunk Barcstelepen.) Barcstelepen ez idő szerint csinos színházi helyiséget építenek, mely nem sokára teljesen készen lesz. Pünkösdi első napján akarják átadni rendeltetésének és Somogyi Károly szinigazgatót kérték föl a megnyitó előadás rendezésére, ki készséggel engedett a közóhajnak s már ki is tüzte a megnyitásra szánt darabot. Mint értesülünk, Somogyi több előadást is fog ott rendezni, még pedig olyanformán, hogy mikor nálunk dráma, vagy vigjáték kerül színre, az operett személyzetet utaztatja át előadás tartására és mikor itt operettet adat, a dráma s vigjátéki személyzet játszik ott. A barcstelepiek mindenesetre örülhetnek ama ritka műélvezetnek, mely reájok várakozik, mert hisz ily elsőrangú szinatársulatot még nem üdvözölhettek körükben, lévén eddig Barcstelep a kis társulatocskák állomás helye, melyek sem művészi erővel, sem kellő felszereléssel nem rendelkeznek. Hisszük, hogy az ottani intelligencia meg fogja ragadni az alkalmat az előadások megfelelő pártolására s be bizonyítja, hogy ha rövidebb ideig is, de képes egy nagy társulat szisztenciáját biztosítani s így aztán re-

ménye lehet arra, hogy a következő években is fölkeresi a körünkben időző szinatársulat.

— (Fuvar-díj-mérséklés takarmányra.) A magyar államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján a teljes szárazság következtében az ország számos vidékén beállott takarmányhiányra való tekintettel és abból a czélból, hogy a takarmányneműek távolabb fekvő termelőhelyekről is jutányosan beszerezhetők legyenek, elhatározta, hogy e hó 4. napjától kezdve mindennemű szárított és friss takarmányfélék (u. m. széna, szalma, szecska, búkköny, luczerna, lóhere, szárított moslék stb.) a m. kir. államvasutak összes vonalain ez évi június végéig négyszáz kilométer távolsági, kocsis- és kilométerenkint nyolcz krajczárnyi önköltségi, négyszáz kilométeren túl pedig a többlet után kocsis- és kilométerenkint négy krnyi rendkívül mérsékelt díj alapján szállíttassanak, mely díjtételekben a szállítási adó és egyéb mellékilleték is befoglalattassanak. A kedvezmény előfeltételét képezi, hogy a küldemények a m. kir. államvasutak vonalain legalább száz kilométernyi távolságra szállíttassanak és a címzettnek valamely hazai vasuti vasútállomáson kiszolgáltassanak. Nehogy a belföldi takarmányhiány enyhítésére szolgáló e kedvezmény czéljellenesen újból föladás útján kiviteli czélokra igénybevehető legyen, az engedélyezett mérsékelt díjak nem alkalmazhatók oly állomásokra, melyek az országos határokhöz 30 kilométernél közelebb fekszenek. A mezőgazdák rendelkezésére álló ezen a rendes díjszabásokkal szemben 50—80 száz. mérséklést képező kivételes és ideiglenes kedvezmény különösen ellenőrzési rendszabályhoz kötve nincsen, miután azonban a kedvezmény czélzata az, hogy takarmány beszerzése a gazdák számára könnyíttessék meg, ennél fogva utasítva vannak az állomások arra figyelni, hogy e kedvezményvel nyereszkeskedési czélokra visszaélés ne történjék.

Művészet, Irodalom.

A szinkörből. Oly csúf volt az idő, hogy valóságos istenkísértés volt a szinkörbe járni, s a közönség — ha nem is töltötte meg az aréna padjait — mégis oly sűrűn járt színházba, hogy abban a betegséget hordó időben szinte csodálni való. Péntektől hétfőig oly előadások folytak le az aréna szinpadján, hogy ezt a nemes kíváncsiságot valóban jogosulttá tették.

Az agglegények, Sardou vigjátéka volt a péntek este élvezetessége. Valóban az volt, ha eltekintünk attól, amit a jelen szinatársulatnál restelünk konstatálni — a szerep nem tudásról, mely miatt egyik-másik színész fölöttébb ingadozott a játékokban. A szerepek ideje elosztása nagyon szerencsés volt, észszerűbb, mint tavaly; úgy is mondhatjuk, hogy az Agglegények-hez csak az idén van alkalmas személyzet. S mert minden szerepet az arra való egyén töltött be, az előadás általában és nagyon sok részletében is élvezetet nyújtott, amiben érdeme van Peterdinek (Mortemer), Kalmár Piroskának (Autvinette), R. Balog Etelnek (Clemence), Pethesnek (Nantya), Follinusnak (Beaucourtois), s a többi szereplőnek is.

A madarász szombaton — új szereposztással került ismételtén színre. A czimszerepet ezuttal Szt. Nagy Imre, Postás Milkát pedig Szt. m. Zsuzsika játszta. A Nagy Imre helyettesítése szerencsés ötlet, mert Ádám énekszólama az ő hangmagasságának teljesen megfelelő, míg az eddigi „madarász“-ok csak átírt hangjegyek szerint énekeltek. Kellemes tenorja jó hatást tett ebben a szerepben, csupán a második fölvonásbeli románéz hangzott el hatástalanul a merev, színezés nélkül, szűkölködő pianissimó alatt. Tapsot mindazonáltal sokat kapott, s nem érdemtelenül. Szt. m. Zsuzsika Postás Milkájáról az a mondani való, hogy temperamentumos, egyes jelenetekben kecses játékaival teljesen megfelelt a követeléseknek, hanem a még mindig tartó énekorganumbeli indispozíciója miatt az énekszámok kissé nehezen mentek.

Felhő Klári, Rátkay László jeles népszinműve a földszintre is több közönséget vonzott, mint egyéb vasárnapi előadás, melyeket csak a karzat szokott látogatni. S a Felhő Klári előadása ezuttal nem is volt amolyan „vasár-

napi“, — úgy a szereplők gondos játéka, mint a figyelmes, jó rendezés az úgy nevezett vasárnapi előadások nivójánál jóval fölül emelte a Falu rossza páriának előadását. Peterdi, Kalmár Piroska, Földvári, László Gyula, Polgár, Balla érdemelnek a sok jó közül említést, mint a legjobbak. Kalocsa Rózsa, ki sok igyekezettel játszta Viola Évát, nem éppen alkalmas e szerep betöltésére. Szt. m. Zsuzsika játéka — különösen a második fölvonásban — megérdemli a külön fölemlítést, olyanira kifejező és közvetlen volt; hanem szó nélkül nem állhatjuk meg, hogy ne figyelmeztessük azoknak a néhol nagyon is operetti mozzanatoknak és pose-oknak elhagyására.

Nóra, Ibsennek sokszor meghánytorgatott társadalmi drámája hétfőn ugyan kis közönség előtt, de kifogástalanul jeles előadásban került színre, s ez a kevés, de méltányló közönség a föl-fölhangzó tetszés-zajával nagyobb élénkséget teremtett a nézőtérben, mint amennyit akár zsúfolt házaknál tapasztalhatunk. Olyan Nórát, mint R. Balog Etel, nem egyhamar akad a vidéknek, s ez országon kívül még egy nagy darab földnek; és Ibsen, az az — úgy mondják — hideg ember fölmelegedhetik látván az ő megfestett alakjának ilyen megtestesülését és eljöhet kézcsokra Balog Etelhez. Csupa merő élet az, amit Balog Etel a szinpadon mutat; nem játszik ő, hanem él a szinpadon — s ezzel elmondtuk mindazt, amit Nórájáról mondanunk kellene, de amikhez idő és hely is kellene. És szerencsésnek mondhatja magát ez a mi művésznőnk, mert környezete is méltó hozzá. Él ott minden a szinpadon: Pethes Róbertje, Szendrői Ella Linclennéje, Rónai Güntherje, s hogy a legnagyobbat mondjuk utoljára — még az a szinpadon, szemünk láttára fölszólt test, a Rank orvosé, melyet Peterdi mesterkeze formált, az is él. Soha tapsok annyira megérdemelten nem hangzottak színész felé, mint a hétfő estén minduntalan kitörők; de soha tapsok még oly szívből adóttak se voltak, mint ezek.

VEGYESEK.

Párisi látesövek, hő-, és lég-súly mérők; legjobb arany, ezüst, állany és teknősbéka-csont szemüvegek, orrcsüptetők legfinomabb kristályüvegek és hegyijegecsekkel gyári áron kaphatók Schönwald Imre ékszerésznel Király-utca Hattyu épület.

Csarnok.

II. A fekete gyémánt országában.

Írta: Hoffmann Géza.

(Folytatás.)

Nyugodtan léphetünk a szállító kosárba, ama félelem, mely előbb a gyakori kötélszakadás miatt nem volt alaptalan, ma már indokolatlan. Zseniális szerkezetű fogó készülékek védnek meg a lezuhanástól, melyek megfeszülve a terhelés által, mindaddig ezen helyzetben maradnak, míg a kosár a kötéllel kapcsolatos, mihelyt azonban kötélszakadás áll be, a rugók megfeszülése is megszűnik s a fogó készülék nyugalmi helyzetébe sietve, teljes erővel bekapaszkodik az akna vezető gerendáiba, úgy hogy a kosár azon pillanatban állva marad. S ezen hálados találmánynak lényege: kétkaru emelő kombinálva a megfeszülés eseteivel. Egyszerű és mégis mennyi emberáldozatba került, a míg a kalandos szerencsében s nem az emberi elmében, nem a természet világos törvényeiben biztunk.

Régi bányász soha se mehetett mélyebbre annál a szintnél, hol a talajvíz annyira összegyűlt, hogy a vödörben való vizemelés fölemésztette a nyert termelvény értékét. Ma már 1200 méter mélységben is ismerjük a föld szerkezetét.

Ott bűg jobbra tőlünk az óriási vizemelő, mintha maga a föld lélegzenék oly lassan, oly kimérten, oly félelemszerűen szívja, avagy nyomja föl a bánya meggyülemelő vizét.

A bányamező aknáknak több szintre oszlik. Így a mi bányáinknál 4 szintet vagy emeletet találunk, melyek közül művelés alatt azonban mindig csak két szint van. Maga az akna, a földrétegeken s ezek között a széntáblakon is keresztül hatol, belőle azután átlag

40—40 m.-nyi távolságban kiindul szinteken az emelet fő folyosója, mely a táblarétegeket mintegy merőlegesen metszi s addig halad, míg az összes széntáblákat föl nem tártá; ezt keresztvágásnak nevezik. Az aknába nyíló, kiboltozott, tágas része a töltő hely. Hasonló ez a vasuti állomáshoz s forgalmára nézve sokszor vetekedik is vele. Az egyik lóvonat hozza a szénnel teli bányakocsikat, míg a másik a külről visszaérkező üreket a főfolyosó vágányain a fejtő helyekhez (egy-egy szinten 20—25) viszi.

Midőn az előttünk haladó vonat után indulunk, első, a mi szemünkbe ötlő, a szint istállója. Semmivel se különb a külszin rendes istállóinál, csak hogy a napsugár helyett a bányamécs terjeszti fényét, mely mindig egyenlő, mely kiegyenlíti a nappalt az éjszakával. A bennlevő lovak (3—5), melyek a külső fényt csak akkor látják viszont, midőn a nehézsúlyú bányamunkára már alkalmatlanná váltak, aránylag véve erősek, egészségesek. Minden idegent bizalmatlanul fogadnak, s csakis a világító fiúhoz közelednek, a kivel sajátos benső viszonyban vannak. Másoktól félénken húzódnak el, sokszor remegnek, mintha sejteneik helyzetük szomorú állapotát, melyet az embernek, az ember önző hatalmának köszönhetnek. Ellenben, ha a fiu mellettök áll, nyugodtak, látható örömmel felezik meg a száraz kenyérdarabot, hozzája húzódnak, s ösztönyszerűen követik mindenfelé. A sors, a hivatás tette őket egyenlőkké, a gyermeket szegénysége, hogy életének még legszebb korában már a komoly bányában keresse kenyerét, ott szaladjon a ló előtt, annak világítson, azt segítse szintén elég szomorú helyzetében. Mások abban a korban még vesszőparipán nyargalnak, ő néki egyetlen öröme a rövid pihenő közökben, ha lova a megféleztet kenyérdarab után szeretettel simul hozzá. A technika azonban ma már oda törekszik, hogy a lószállítást a bányából is kiszorítsa, s már hazánkban is, igen sok helyütt, villamos, avagy gőzmozdony eszközli a szénbányászra oly rendkívül fontos szállítást.

A föld azon rétegei, melyek vízben való üllepedés folytán szárazmáztak, rendes körülmények között szintesen váltakoznak. Hegyképződés, földrengés, nyomás, a vulkanikus kitörések, a szintes réteget fölforgatja, eredeti fekvéséből kiemeli, összegyűri, miáltal ránczolódasok, elvetések származnak. Minden ilyenmű gyakori szabályellenességek a bányászat legnehezebb viszonyai, a melyek kihatással vannak nemcsak a piaci árakra, de a szén minőségére is.

Pécsi szénfekvetek szintén táblaalakúak, de eredeti szintes helyzetökben már nem találhatók, dűlésök a mélység felé 40—60 fok. Azon erő, mely a Mecsek hegységet képezte, behatással volt a mi szénfekveteinkre is és pedig annyira, hogy szénbányászatunk az ország legnehezebb, de legérdekesebb bányaművelései közé tartozik.

Legtöbb helyütt, a mint a fő föltáró folyosóval a szénfekvetet elérték, a folyosó innét azután jobbra és balra, de mindig a szénfekvetben — a telep csapásában halad. A mi bányánkban azonban sokszor 20—30 m. nyire a szénfekvet eltűnik, a rétegek össze-vissza zavarodnak, mészkövek, vagy sima tükörlapok — csúszási sávokkal — mutatkoznak. Ilyenkor a szénnek másik ágát azon geológiai erő, mely a rétegeket kiemelte, elvetette, — mit a csúszási sávok mutatnak; elszakította — mire hirtelen ellenkező dűlésű meddő rétegekről következtetünk, elnyújtotta, mely utóbbi eset nálunk igen gyakori. Plasztikusan ez utóbbi úgy képzelhető, mintha egy viasztáblát, közepében vékonyra kinyújtván, hirtelen behajlitanók, úgy hogy z alak származnék.

Mindez eseteknél csak erős gyakorlat, szigorú megfigyelés, kellő geológiai ismeretek vezethetnek a szénfekveteknek czélszerű fölkeresésére.

Midőn a főfolyosóval a szénrétegek mindenikén keresztül mentünk — nálunk fejthető 25 — akkor szabályszerint a legutolsó széntelepben kezdjük a föltárást jobbra és balra, folytatjuk azután sorban az akna felé. A föltárás úgy történik, hogy a főfolyosó a széntelep egész hosszában halad a bánya határáig, a légsere végett pedig ugyanez időben, a főfolyosóval egyközűen, hajtatik, ugyancsak a szénfekvetben, de mintegy 20 m. magasságban, a kisebb méretű folyosó, mely az alsó főfolyosóval 50—50 m.-nyi közökben kürtő formájú üregekkel — gurítókkal — lesz összekötve, miáltal máris több szénkoczkát, s a lefejtendő szénmennyiség-

ről biztos számadatot nyerünk. A kürtő formájú üregek mindig a szénfekvet dűlésében a legközelebbi szintig, vagy emeletig haladnak. Czéljok háromféle:

Mindenek előtt az alapfolyosón haladó levegőnek, — mely ha megmelegsik fölfelé száll — utat készíteni, vagyis az egyensúlyt megzavarni. Az aknában beeső hidegebb, friss levegő végig halad a folyosón, a legutolsó pontig, hol a munkás a folyosót tovább hajtja, itt azután a guritón fölmege a fejtőhelyekre s úgy ismét ki a szellőztető gépnél. Továbbá a széntáblát több kisebb részre osztani, hogy lefejtése könnyebb legyen s végül: a fejtő helyekről nyert szenet a folyosón elhelyezett bányakocsikba lebocsáthatni, így tehát közlekedésre és szállításra.

Idegen, ki a bányát meglátogatja, rendszeren csak a kényelmesebb folyosókon halad, vagyis az előkészítő munkálatokban. Ez utóbbiak czélja, a bánya jövőjét mintegy biztosítani, vagyis egy helyen a szénfekvetet kiszedjük, de ugyanabban az időben gondoskodunk a jövőről is, midőn új szénfekveteket keresünk, ezeket föltárjuk, beosztjuk, hogy alkalomadtán minden üzemi rázkódás nélkül kellő mennyiséget termelhessünk.

A tulajdonképeni szénfejtő helyekre már csak a bányajáráshoz szokott egyén mehet, mert ez utak, a bányász igazi nehéz útjai, fárasztók, sokszor életveszélyesek, hol figyelem, higgadság, erős idegzet, azonkívül fizikai erő is szükséges.

Sokszor 60 méternyi magasságra, a kürtő formájú guritóban, mely meredeken dől, fülledt, meleg levegőben juthatunk a legfőbb helyhez, s ez utat is mindig kúszva kell megtennünk.

A szénfejtés a munkák legnehezebbje, mert eltekintve a fárasztó fölmeneteltől, a munkásnak fekvé kell azt teljesítenie, csákányával folyton erős ütéseket ütni a kemény szénre s mihielyt esekély területe kiszedett, rögtön ácsolni, fölfogni a felső fedő réteget, hogy mindaddig le ne omolják, míg vagy az első koczká, vagy legalább az első fejtési sor kiszedve nincs. A fáföllozatal, annak fölállítás nemcsak nehéz, de egyúttal némi intelligenciát igénylő munka, mert ezen ácsolástól függ sokszor száz ember élete s mindenkor a szén czélszerű, tiszta és olcsó lefejtése.

Képzeljük a dolgot úgy, hogy két súlyosabb könyv közé gyufaszálakat ékelünk, melyek által a két könyv a gyufaszálak hosszának magasságában egyközű helyzetben maradjon. Az a hatalmas fenyőfa csak gyufaszálnak mondható ahhoz az óriási réteghez, mely a széntáblákon fekszik, a melyet fölfogni, alátámasztani, a támfának hivatása. Sokszor, ha már a terület erősen van fölnyitva, egymásután, recsegeve törnek össze a hatalmas gerendák; dűbörögve, menydörgésszerűen szakad le a felső réteg. A munkás pedig megtartja nyugalmát, tovább szedi a szenet, tovább halad a legközelebbi gurító felé s csak akkor menekül, ha a törés minden oldalról jelentkezik s a támfák mind ferde helyzetbe jönnek. Ilyenkor az egész fejtés összeesik, mi azonban csak hosszabb munkaszünetek után áll be, mert a munkahelyeken, tehát közvetlenül a munkások mellett, mindig új ácsolat épül, mely a nyomást rövid időre fölfogja s a fejtőhelyet biztossá teszi. A hátrahagyott részbe pedig, hol a szén már ki lett szedve, ember nem mehet s így az összeesés ott csak természetszerű.

(Folytatása köv.)

Közigazdaság.

A selyemipar Baranyavármegyében.

— Bezzerédj Pál orsz. fölügyelő jelentése. —

(Folytatás.)

Mindazonáltal, míg egyrészt nem figyelemztethetjük eléggé a tenyésztőket a legnagyobb óvatossággal követésére, addig másrészt meg kell vallani, hogy vajmi sok esetben a községi előjáróságok és egyes magánbirtokosok az ily el nem kerülhető ágletöréseket, farongálásnak minősítik.

Nem mulaszthatom el az ügy érdekében úgy a hatóságokat, mint a magánfeleket kérem: ám igyekezzenek kéréselhetetlen szigorral megtorolni a szándékos farongásokat, de legyenek egyszersmind kisebb galyak el nem kerülhető letörése iránt belátók és ne engedjék, hogy ez csak ürügyül szolgáljon a lombshedés betiltására.

De továbbá: a tenyésztők még pazarul is bánnak a levéllel, amennyiben — kívált a

tenyésztés elején — 3—4 napra való levelet előre megszednek, minek következtében az ugyanazon nap fel nem etetett levél, természetesen megfönnyad és vagy használatlanul eldobatik, vagy ily állapotban is a hernyók elé tétetik; ami pedig a hernyók egészségére felette káros és igen sok esetben a felmerülő különféle betegségeknek okozója.

De felette káros a levélnek több napokra való előre megszedése még azért is, mert a tenyésztés elején, midőn a levél teljesen kifejlődve még nincs, az apróbb leveleknek, sőt még csak rügyeknek felesleges arányban való leszedése esetében, az ágak azon időre, a midőn a levélre legnagyobb szükség volna, újból kihajtani és levelet teremni képesek nem lévén, természetes, hogy a fák csak annyival kevesebb lombot adnak és ez által a lombhiány még nagyobb leend.

Végül még azon hibát is követik el a tenyésztők, hogy az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség évek óta folytonos intelmei daczára, még ma sem akarják a hernyókat a negyedik vedlésig vágott levéllel etetni.

Kiderítésére annak, hogy minő befolyással van a lombpazarlás a selyemtenyésztésre, az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség minden egyes községben a legpontosabban megolvástatta és összeíratta a községek közhelyein álló szederfákat. Miután pedig tudva van az is, hogy minden egyes községben hány uncia (25 grm) pete lett kiosztva: könnyen megállapítható azon arány, hogy hány szederfa lett minden egyes községben, a járásban és átlag a megyében egy uncia (25 grm) pete után származott selyemhernyók felnevelésére használva.

Miért is különös figyelmébe ajánlom azoknak, kik az ügy iránt érdeklődnek, ezen füzethez csatolt s a gubótermés eredményéről összeállított kimutatás két utolsó rovatát, a melyekből meg fognak győződni, hogy az egyes járásokban és községekben hány szederfa esett egy uncia (25 grm) kiosztott petére.

Ezen rovatokat figyelmünkre méltatva arról győződünk meg, hogy míg a mohácsi járásban 6, a hegyháti járásban 7, addig a siklósi járásban 19 szederfa esett egy uncia (25 grm.) kiosztott petére. A községek közül pedig míg Beremenden 514, Kémesen 261, Gyüdön 177 szederfa esett egy uncia kiosztott petére, addig Ipacsfa, Kóros és Piskin 5, Kássádon és Kis-Harsányon 6 szederfa is elégséges volt egy uncia pete után származott selyemhernyók felnevelésére.

Kérdem most már, hány szegény család találhatna még szederfát a selyemtenyésztésre és a jelenlegi fahiány daczára mennyivel több selyemgubót lehetne még termelni, egyrészt ha a lombbal mindenütt takarékosan bánnának, másrészt ha kellő intézkedések történnének arra nézve, hogy a közhelyeken álló szederfák levelezését akár közvetve, akár közvetlenül ne gátolják?!

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Pipulus. A „gőzhajó“ ellen irt cikket mégis csak resteljük közé tenni; de elteszszük. s várunk alkalmasabb időre, amikor joggal közé tehetjük az ellenségeskedés vádjá nélkül.

Cs. P. Helyes a beszéd. Úgy lesz.

Soirée-zó úr. Ugyan világosítsa föl azt a haragos kis kakast, hogy más dolog az szobában, meg más a színpadon énekelni; aztán meg hogy a soirée-n nem kell játszani, hanem a színpadon igen. Hiszen magán körben igen sokan énekelnek jó hangon nagy hatással, de még azért senkinek sem jutott eszébe ezeket az énekelő hölgyeket művésznőknek tartani. Az az „egynémely kritika“ tehát nincsen megczáfolva, fényesen meg éppen nem. Hiszen az a „cynikus kritikus“ is szívesen tapsol magán körben a kellemes hangú kis énekesnőnek, mert ott más kerül megítélés alá, mint amit a színpadi föllépésnél kell bírálat alá vennie: meg aztán — mondjuk ki azt őszintén — magán körben nincs kritika. Hja hja! de hát aki az „édes puha odafigyeléstől el tud olvasni“, meg akinek „az idegei úgy elétek, mint valami puha, egyhangú, messzehangzó melódia“ (Jeszusz! — A szedő), — az persze „Új csillag“-okat fedez föl az üres sötétségben is, Pethes azonban rossz színész, — szerinte, no mert — „Etelka menyasszony“

Gabona-árjegyzék.

Pécs szab. kir. városában 1893. évi május h 6-án
tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számlítanak.

Búza	) őszi	—	—	—	—
	) tavaszi	—	—	—	—
	) új	7	50	7	40
Kétszemes	) ó	—	—	—	—
	) új	6	60	6	40
Rosa	) ó	—	—	—	—
	) új	6	30	6	20
Arpa	) őszi	—	—	—	—
	) tavaszi	—	—	—	—
	) új	5	20	5	10
Zab	) őszi	—	—	—	—
	) tavaszi	—	—	—	—
	) új	5	60	5	50
Repeze	)	—	—	—	—
Bükköny	) széna	—	—	—	—
Kukorica	) ó	—	—	—	—
	) új	5	40	3	30
Széna	) ó	2	20	2	—
	) új	—	—	—	—
Szalma	)	1	20	—	—

Kínlat: gyenge (mintegy 100 gabonakocsi volt a piacon).

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

Jó karban lévő

Schutleworth-féle

kézi cséplő-gép,

mely lőerőre átalakítható, kapható. Cím a kiadóhivatalban.

Meghívó.

A "Pécsi kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyező pénztára" f. é. május hó 14-én
(Vasárnap) délután 2 órakor a kereskedelmi önképző egyesület helyiségében

rendkívüli (alakuló) közgyűlést

tart, melyre a megválasztott közgyűlési kiküldöttek ez uton is meghívotnak.

Pécs 1893. május 4.

Az id. igazgatóság.

Tárgy:

- 1.) Az id. igazgatóság jelentése és részére felmentvény megadása iránti határozathozatal.
- 2.) Az igazgatóság tagjainak (36 rendes és 4 póttag) választása.
- 3.) Felügyelő bizottság tagjainak (6 rendes és 2 póttag) választása.
- 4.) A választott bizottság tagjainak (3 rendes, 2 póttag) választása.
- 5.) Indítványok.

Jegyzet: Az igazgatóság, felügyelő bizottság és választott bíróság egyharmada czégtől, nőkől, kétharmada alkalmazottakból választandó.

Alapszabályok 38 §-a: A közgyűlés határozatképes, ha tagjainak egyharmadrésze jelen van.

REINHARDT JÁNOS

(ezelőtt Hügel Nándor)

kocsigyártó

PECSETT,

Király-utca 30. sz. és Perczel-(óposta)-utca 27. sz. a.

ajánlja a n. t. közönségnek legújabb mintájú

kocsik

raktárát

a legjutányosabb árak mellett.

Minden raktáron nem levő kocsi, a megbízásnak teljesen megfelelőleg, a legizlésebben, rövid idő alatt ujonnan is elkészített.

Javítások igen mérsékelt árak mellett mindenkor gyorsan eszközöltetnek.

Együttal van szerencséje a n. t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy az eddig Hügel Ede úr által birt **mázoló-üzletet** is átvette és azt a kocsigyártó üzletével egyesítette. Ajánlja magát mindennemű festékek, lakkok, firniszek stb. eladására, valamint mázoló munkáknak a legdiszesebb és legpontosabb elkészítésére. Árak a legjutányosabbak.

Idény május—október.

A cs. k. szab. déli vaspálya állomáshelye.

Daruvári ásványfürdő Szlavoniában.

Intéző fürdőorvos: **Dr. Degré Vilmos Bécstől.**

Bebizonyult gyógyhatás női betegségeknél, mint: magtalanság, sápkór, fehér-folyás, tisztulási zavarok, exsudat és hólyag fájdalmaknál, továbbá köszvény, csúsz és idegbajok ellen.

Ujonnan berendezett

hidegvíz-gyógyintézet izzasztó-kabinokkal,

gräfenbergi mód szerinti bepólyázás. Villamos fürdők. Meleg és hideg zuhanyok. Massage svéd gyógmód szerint. Inhalatio kamara stb. stb.

Daruvári fürdő a 830 méter magas szlavoniai középhegység alján fekszik, pompás parkokkal és fedett sétahelyiségekkel. Csinos társalgóteremmel és zenekarral, olvasóteremmel, melyben minden jelentékeny hirlap stb. stb. található. A lakások és fürdők a jelen kor minden igényeinek megfelelőleg vannak berendezve. Árak jutányosak. Felvilágosítást ad a fürdőigazgatóság Daruvári fürdőben.

Utánnymat nem díjaztatik.

Fichtl Károly

gépész és mechanikus

Pécsett,

Majláth-tér 6. sz.

Ajánlja a legjobb minőségű

kerékpárok raktárát,

mint

Puch János és társ.

grácsi czégnek képviselője,

a legjutányosabb gyári áron.

Legkitünőbb minőségű

varrógépek

nagy választékban kaphatók a legolcsóbb árért.

Legújabb és legjobb minőségű

írógépek

gyári raktára.

Elvállal mint szakmechanikus **házi és szoba-telegráfok, távbeszélők** (Telephon), valamint **villámhárítók** felállítását és hasonló munkák végzését.

Kerékpár és varrógép-javítások pontosan a legjutányosabb árért eszközöltetnek.

A **kerékpározásban** oktatás is adatik csekély díjért.

Árjegyzékek kívánatra ingyen.

Pécsett, Mór-utca 13. számú
házban
egy butorozott szoba
azonnal kivehető.

1893 iki friss töltés.

A temesvári 1891-iki kiállításon ezüst érem
mel kitüntetett

Véghlesi

Vera-forrás

a legtisztább, legjobb és legolcsóbb szénsavdús
alkalikus savanyúvíz Szalatna-Véghlesen (Zó-
lyommegyében.)

Főraktár Villány és környékére

Gyimóthy Jákó

ezelőtt

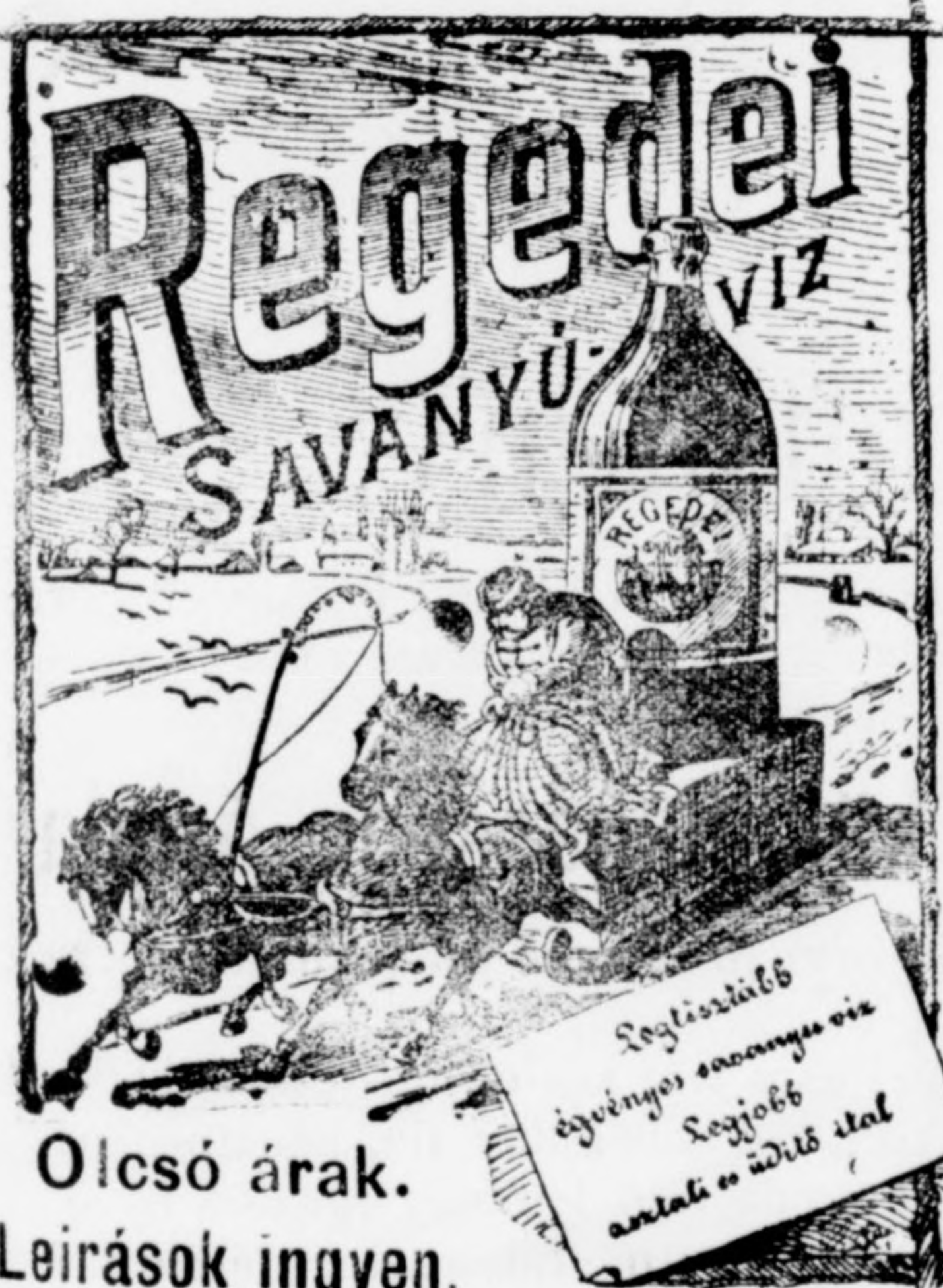
Worlicsek & Varga

kereskedő cégnek Villányban, hol is minden-
nemű vas-, fűszer-, üveg-, porcellán-, norin-
bergi és rövidárú nagy választékban kaphatók,
azonkívül a Vera-víz kapható minden fűszerüz-
letben, gyógyszerárban és vendéglőben.Borral keverve kitűnő asztali ital, legjobb-
nak bizonyult idült légzési, emésztési és nemi
szervek betegségeknél, nemkülönben hólyag-
katárús, vérszegénység stb.-nél Orvosi bizony-
latok szerint a véghlesi Vera-forrás vize a leg-
jobb és leghathatóbb gyógyszer.

Pro-pectusok és árjegyzékek ingyen.

1893-iki friss töltés.

Legjobb védőszer járványos
betegségek ellen!

Regedel
SAVANYÚVÍZ

Olcsó árak.
Leírások ingyen.

Főraktár: Budapesten, V., Lipót-körut 21 a.
Igazgatóság: Radein-fürdőben
(Styria).

Előmozdítja az emésztést.

A köhögési ingert enyhíti.

URAKNAK.

Az újkor legszebb találmánya a szabadalm.
galvano-elektricus készülék, a „Refector“, a
mely a testen észrevehetetlenül viselhető, nemi
gyengeség ellen (elgyengült férfierő), ha még
oly idült is, kitűnő eredménnyel alkalmaztat-
tik. — A Refector minden államban szabadal-
mazva van és sok arany és ezüst éremmel
lett kitüntetve. Dr. Volta tanár rendszere.
A készülék, melynek ártalmatlanságáért keze-
ség vállaltatik, kényelmesen hordható a zseb-
ben. Az orvosok minden országban állandóan
ajánlják, Használati utasítással ellátott röpíra-
tokat (zárt borítékban, 10 kr. levéljegy elle-
nében) ingyen küld a cs. kir. szabadalom-tu-
lajdonos **Augenfeld J.** elektro-technikus, Bécs,
I, Schulerstrasse 18.

Hirdetmény.

A nagymélt. **Majláth-család** tulajdonát képező **Mária-utca**
13 sz. alatt levő házban

az emeleti lakás,

mely az utcára 4 szoba, udvarra 3 szoba, nagy zárt s fűthető csarnok,
— továbbá a földszinten egy konyha, egy udvari szoba, két külön
bejárati utcai szoba, mosókonyha, emellett egy szoba s mellékhelyisé-
gekből áll, a hozzátartozó kerttel együtt **1893. évi november 1-től**
bérbe vehető.

Bővebb értesítést alólirt meghatalmazott ad.

Fekete Mihály.

6200 szám
1893.

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező

1. balokányi tó és vendéglő

2. és a balokányi uszoda 1893. évi június hó 8-án délelőtt 9 órakor e vá-
rosi gazdasági tanácstermében (Városház II. emelet 33. ajtó) megtartandó és zárt
ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árverésen **1893. évi november hó**
1-től 1896. évi október hó 31-ig terjedő három évre bérbe adatik.Felhívtnak tehát bérelni kívánók, hogy a vendéglőnél 60 frt, az uszodánál
pedig 160 frt bánatpénz csatolása mellett zárt ajánlataikat legkésőbb 1893. évi június
hó 7-én déli 12 óráig e város polgármesteri hivatalánál nyújtsák be, avagy pedig a
jelzett bánatpénz letétele mellett a fenti helyen és időben megtartandó szóbeli árve-
résen vegyenek részt.A bérleti feltételek e város gazdasági tanácstermében a hivatalos órák alatt
betekintethetők.

Pécsett 1893. évi május hó 9-én

Pécs szab. kir. város Tanácsa.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag,
félíg kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad
szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félíg kötött
szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli.
Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalom-
ban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzé-**
seknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorffban**
a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil,
dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel
alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Leonhardi-féle tenták

a legjobbak
csakis valódi a feltalálótól:
LEONHARDI ÁGOST, Bodenbach a. d. Elbe.

Ezen véd-
csász. kir. osztr.
36089. szám.

jegygyel
magy. kir. szab.
48274. szám.

Iró-tenták:

Leonhardi-féle
(Anthracen-tenta kék-fekete)
(Legf. könyvtenta kék-fekete)
(Alizarin-tenta, zöld-kék-fek.)
(Gallus-tenta) korom-
(Világposta-tenta) fekete

Legjobb író-tenta a könyv-
vezetéshez, határtalan tar-
tosság okmányok számára.
Szabadalmazott eljárásom
szerint készítve.

Másoló-tenták:

Leonhardi-féle
(Anthracen-másoló)
(Alizarin író és másoló)

Kitűnően másolódnak; egyszer-
mind könyvelésre is aján-
latosak.

Leonhardi-féle
(Encre violette noire communicative)
(Violette kettős-másoló)
(Fekete világposta másoló)

Egyetlen ten-
ták keres-
levelezésre,
melyekről hó-
napok múlva
tisztá másola-
tok készíthetők

Leonhardi-féle
(Non plus ultra-másoló 4-6 másolatot ad. Fon-
tos bankoknak, biztosítványtársaságoknak és tengerentúli
levelezésre.)

Színes-tenták autográfia-tenták, hektograph-
tenták, folyékony-tus mérnököknek és rajzoló-
knak, tinta-porok és kivonatok, bélyegző-fes-
ték, másoló-festék, legszebb írógép festékek;
fehérmű, másoló-festék, folyékony enyv- és
gummi, hártya-nyv, fényenyv, Eau de Labarraque
tenta-foltok eltávolítására papírról és fehérműről
Pecsetviaszok stb. stb. A bel- és külföldi
legjobb írószerkereskedésben kaphatók.

Elismert legtisztább

alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

Asztali-

és
gyógy-víz

orvosi tekintélyek tapasztalata sze-
rint kiváló gyógyhatással bír **köhö-
gés és rekedtségnél, tüdő-, gyo-
mor- és hólyaghurutnál.**

Borral vegyítve felséges ital.

Főraktár Pécsett:

Grünhut és Hirschler uraknál

Magyarországi főraktár:

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany
János-utca 9. sz.

Köhögés,

rekedtség és elnyálkásodásnál melegen ajánljuk tisztelt
olvasóink figyelmébe

Egger díjjutalmazott
biztos hatásu

Mell-Pastillait.

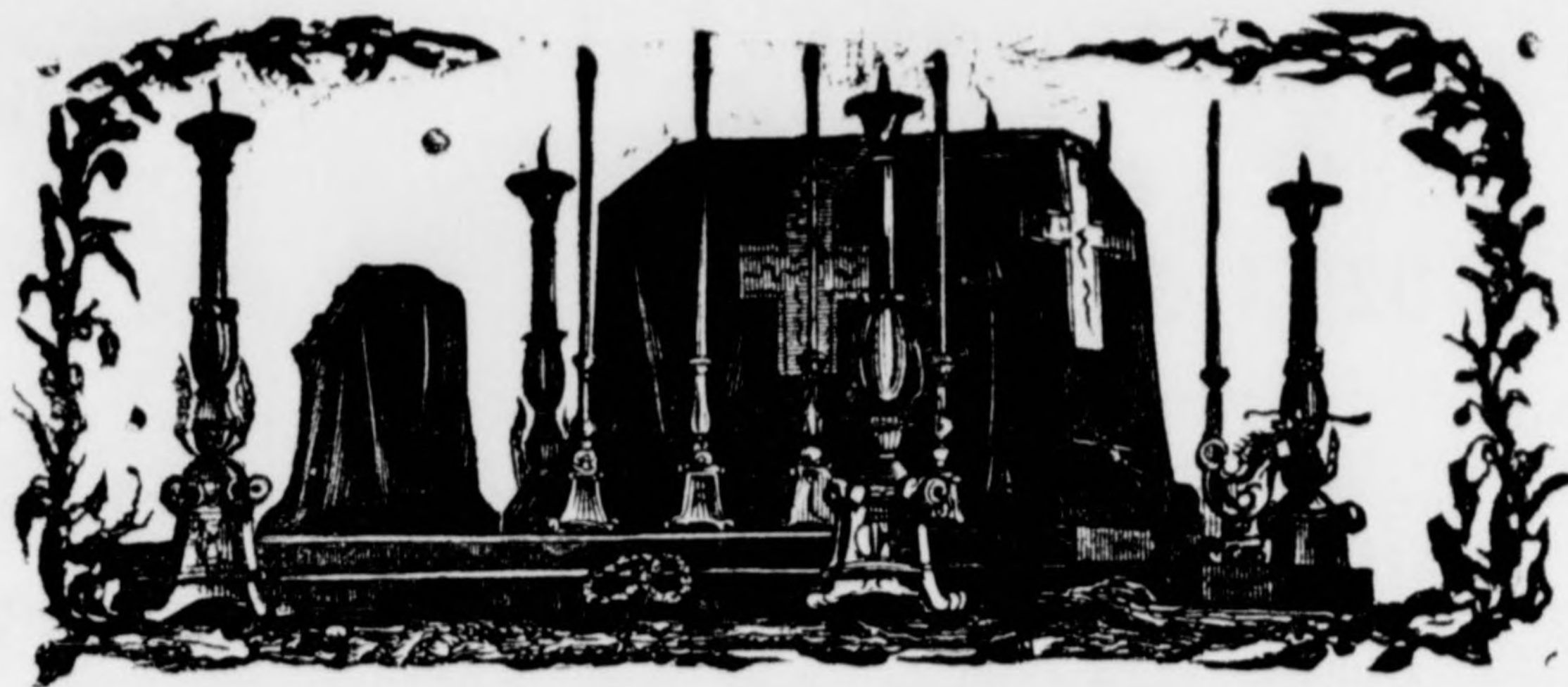
Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozok-
ban a monarchia valamennyi gyógyszer-tárában.

Pécsett: Sipőcz Ist., Erreth János, Göbel Kálmán, Zsiga
László és az 1. rend gyógyszer-tárában. Mohácson: Luiszer
Viktor és Szendrey Jenő gyógyszer. Siklóson: Szent-
györgyi Mór és Petrasch S. gyógyszer. Pécsváradon:
Dvorszky Béla gyógyszer. Dárdán: Czingelly örök. és
Dermár Pál gyógyszer. Sásdon: Mandák Gy. Sándor
gyógysz. Szt.-Lőrinczen: Szilágyi György gyógyszer. Szi-
getvár: Salamon Gyula és Visy Sándor gyógyszer. Bony-
hád: Eibach Odön gyógyszer.

valamint az

Egger A fia cég

gyógyszer különlegességi gyárában Bécs — Nussdorf.

„CONCORDIA“

első pécsi temetkezési vállalat

Kis-tér II-ik szám.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint a legváltozatosabb
ravatalozások felállítására — s temetések rendezésére — úgy a halottak szállítására
létesített üzletünket, újabb átalakítások folytán, minden halottas kocsinknak a fővárosi
pompa szerinti átalakítása által, azon helyzetben vagyunk, hogy a n. é. közönségnek e
tekintetben minden kívánalmait teljesíthetjük. Nyitott kocsin a halottak szállítása ható-
ságilag betiltatott, a n. é. közönség pedig nem kívánja az oly kocsik alkalmazását,
melyben a koporsó látása elzárva van, ezért nem kimélve a költségeket, a fertőtlenítés
végett **valamennyi halottas kocsinkat üveges kocsi-ká alakítottunk**
át, mely által bármely osztályu temetkezéseket — úgy helyben mint a
vidéken — minden temetkezési vállalatnál pompásabban,

sokkal díszesebben és olcsóbban

vagyunk képesek előállítani. Továbbá elvállalunk hulla szállításokat a bel- és külföld
bármely irányában.

Temetkezések rendezésének fölvételére **Fischer Simon** tagtárs urat hatalmaz-
tuk fel, kinek fő törekvése oda irányul a legnagyobb pontossággal a n. é. közönség
igényeit mindenkor kielégíteni, miért is vagyunk oly bátrak a n. t. közönséget felkérni
előforduló esetben bizalmukkal a **Concordia vállalatunkhoz** fordulni.

Maradunk kiváló tisztelettel

„CONCORDIA“ első pécsi temetkezési vállalat tulajdonosai:

Krisztián József és társai, Schubárszky János, Fischer Simon.

33. sz.
főn. 1893.

Arlejtési hirdetmény.

A pécsi kir. Pénzügyigazgatóság ezennel közhirrre teszi, hogy Pécs szab. kir.
városában a nagym. m. kir. Pénzügyminiszterium f. évi ápril 18-án 24863. sz. a.
kelt rendelete folytán a f. évi november hó 1-től megürült

m. kir. dohány és szivar különlegességi áruda

betöltése céljából ezen pénzügyigazgatóságnak 1893 évi június hó 26-án délelőtti 10
órákor írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Pályázni kívánók tartoznak 50 kr. bélyeggel és a fent kijelölt megcsonkithatlan
dohányanyag készlet érték-összegének megfelelő 10% os azaz: 300 frt. bánatpénzzel,
vagy az ezen összegnek, valamely m. kir. adópénztárnál való letételét igazoló nyug-
tával ellátott írásbeli zárt ajánlatukat legkésőbb f. évi június hó 26-án délelőtti 9
óraig a pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél benyújtani. Az ajánlathoz csa-
tolandó még az állampolgárságot, valamint erkölcsi magaviseletet, vagyoni állást és
a nagykorúságot igazoló bizonyítvány is.

Egyebekben a különlegességi dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok
a mérvadóak úgy ezek mint a szerződési feltételek ezen pénzügyigazgatóságnál vagy
az illető pénzügyőri biztosnál megtekinthetők.

Az ajánlat következő minta szerint állítandó ki:

„Ajánlat“

Alólirott késznek nyilatkozom Pécs szab. kir. városban a m. kir. dohány külön-
legességi árudát az-e részben fennálló szabályok pontos megtartása mellett.....%
(szóval is kiírandó) tözsdij élvezete mellett elvállalni. Az.....frt bánatpénzről szóló
nyugta (esetleg készpénz, vagy állampolgárságot, a vagyoni állást,
erkölcsi magaviseletet és nagykorúságot igazoló okmány ide csatolatik).

Végül kijelentem, hogy a különlegességi áruda betöltésére vonatkozó föltételek
előttem ismeretesekek és magamat azoknak alávetem (Az ajánlat keltezve sajátkezűleg
aláírandó.) Az ajánlat külsejére irandó: Ajánlat a pécsi m. kir. különlegességi dohány
árudára. A tekintetes m. kir. pénzügyigazgatóság főnökének.

Magy. kir. Pénzügyigazgatóság.

Pécsett, 1893. ápril 24-én.

Dragonescu Dömjen s. k.

kir. tanácsos, pénzügyigazgató.